

07.10.2010

Yhteentoimivuuden kehittämisohjelman ohjausryhmän loppuyhteenveto

Taustaa

Valtioneuvosto teki yleisistunnossaan 15.6.2006 periaatepäätöksen valtionhallinnon IT-toiminnan kehittämisestä. Periaatepäätöksen toimeenpano on tapahtunut viidessä kehittämisohjelmassa toteutettavien hankkeiden kautta. Yksi näistä kehittämisohjelmista on ollut Yhteentoimivuuden kehittämisohjelma.

Yhteentoimivuuden kehittämisohjelman ohjausryhmän keskeisenä tehtävänä on ollut ohjata valtionhallinnon kokonaisarkkitehtuurin käyttöönottoon ja levittämiseen liittyviä hankkeita sekä muita yhteentoimivuutta edistäviä valtiotason hankkeita.

Ohjausryhmä on ensimmäisen kerran asetettu 21.6.2006 toimikaudelle 1.7.2006 - 31.12.2007. Sen jälkeen toimikautta on kahteen otteeseen jatkettu aina 31.12.2010 saakka.

Ohjausryhmä on toiminut kehittämisohjelman johtoryhmänä ohjaten ja yhteen sovittaen hankkeiden työtä. Ohjausryhmä on tuonut kehittämisohjelmaan laaja-alaisen näkemyksen hallinnonalojen tarpeista antaen kehittämisohjelmalle tukea koko sen elinkaaren ajan, näyttäen suuntaa isoissa linjauksissa ja ohjaten muutosta haluttuun suuntaan.

Ohjausryhmän työskentelyn päättäminen

Yhteentoimivuuden kehittämisen hankkeet ja niiden lopputuotokset ovat valtion IT-konserniohjauksen kehittämisen ja terävöittämisen myötä luontevasti siirtyneet tai siirtymässä osaksi konserniohjauksen välineistöä.

Ohjausryhmän toimikauden jälkeen lähetessä loppuaan, ohjausryhmä onkin keskuudessaan todennut, että ei ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa ohjausryhmän toimintaa.

Ohjausryhmä on kokouksessaan 7.10.2010 päättänyt lopettaa toimintansa. Loppuyhteenveto ohjauksen kohteina tuolloin olleiden hankkeiden tilanteesta esitetään tässä raportissa.

Loppuyhteenveto hankkeiden tilanteesta

Valtiotason arkkitehtuurit (VALTASA)

Valtiotason arkkitehtuurit (VALTASA) -hankkeen tavoitteena on ollut määritellä valtionhallinnon kokonaisarkkitehtuurin tavoitetila kattavasti, mutta karkealla tasolla. Valtiotason arkkitehtuurissa on keskitytty siihen, mikä on valtion toimijoille yhteistä. Tavoitteena on ollut määritellä ja kuvata valtiotason arkkitehtuurilinjauksia (periaatteet) ja yhteisiä arkkitehtuuriratkaisuja (yhteinen toiminta, tiedot, ICT-palvelut).

Muodostaessaan valtiotason arkkitehtuuria hanke on ottanut huomioon koko julkisen hallinnon näkökulman, ja soveltuvien osien tuottanut arkkitehtuurimäärittelyt siten, että ne koskevat koko julkista hallintoa. Erityisesti tietoarkkitehtuuria on määritelty lähtökohtaisesti koko julkiselle hallinnolle, eikä vain valtiosolulle rajautuen.

Valtiovarainministeriö asetti hankkeen 26.5.2009 ja hankkeen projektien työskentely käynnistyi kesällä 2009. Hankkeen toimikausi päättyy 31.12.2010.

Hanke tuotti ensimmäiset välitulokset vuoden 2009 lopussa ja nuo tulokset julkaistiin vuoden 2010 alussa valtiovarainministeriön Internet-sivustolla (www.valtit.fi). Toiset välitulokset hanke julkaisi kesäkuussa 2010.

Lopulliset hankkeen tulokset valmistuvat lokakuun 2010 loppuun mennessä. Hankkeen lopputuloksista muokataan valtiovarainministeriössä Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuuri ja Valtionhallinnon kokonaisarkkitehtuuri, jotka on lausuntokierroksen jälkeen suunniteltu julkaistavaksi vuoden 2010 lopulla.

Perustietovarantojen käytön edistäminen

Valtiovarainministeriön asettamat työryhmät ”Julkishallinnon tietovarantojen saatavuuden ja käytön edistäminen” sekä ”Julkishallinnon perustietovarantojen rajapinnat” etenevät suunnitelmien mukaisesti. Työ on kummassakin ryhmässä hyvässä vauhdissa. Tulokset valmistuvat vuonna 2011. Välituloksia on käytettävissä jo tämän vuoden 2010 kuluessa.

Julkishallinnon tietovarantojen saatavuuden ja käytön edistämisen työryhmän tavoitteena on saada eri tietovarannot tarkoituksenmukaiseen hintarakenTEEseen johtavilla hinnoitteluperiaatteilla ja lisenssiehdoilla tarjolle tietojen tarvitsijoille.

Julkishallinnon perustietovarantojen rajapinnat -työryhmän tehtävänä on yhtenäistää perustietovarantojen käyttöä luomalla yhteinen tekninen ratkaisumalli, jolla eri tietovarannot tarjotaan tarvitsijoiden käytettäväksi.

Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta (JUHTA) on 15.2.2010 asettanut alaisuuteensa Perustietovarantojaoston. Jaoston tehtävänä on perustietovarantojen yhteistyöelimenä edistää julkisen hallinnon perustietovarantoja hallinnoivien organisaatioiden yhteistyötä sekä parantaa tietojen yhteentoimivuutta ja saatavuutta.

Yhteentoimivuusportaali

Yhteentoimivuusportaali toimii julkisen hallinnon yhteentoimivuutta edistävän suunnittelutiedon kokoavana kansallisena portaalina. Se mahdollistaa suunnittelutiedon jakamisen ja uudelleenkäytön ja vähentää näin päällekkäistä suunnittelutyötä. Yhteentoimivuusportaalista kautta löytyvät olennaiset julkisen hallinnon toiminnan, tiedon ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden kehittämistä tukevat palvelut ja tiedot.

Yhteentoimivuusportaalista toteuttaminen on kesäkuussa 2010 määrätty tehtäväksi Valtiokonttorissa sijaitsevalle Valtion IT-palvelukeskukselle (VIP). Palvelutoteutuksen hankintaprosessi on käynnissä, ja suunnitelmien mukaan sopimus toimittajan kanssa saadaan tehdyksi vuoden 2011 ensimmäisellä viikolla. Yhteentoimivuusportaali toteutetaan Euroopan unionissa käytössä olevan, avoimella lähdekoodilla rakennetun semic.eu-alustan päälle.

Varsinainen toteutustyö käynnistyy vuoden 2011 alussa. Toteutuksessa käytetään Scrum-menetelmää, jolloin tavoitteena oleva portaali rakentuu vähitellen täydellisemmäksi ja valmiimmaksi useiden toteutuskierrosten aikana. Ensimmäinen tuotantokelpoinen versio yhteentoimivuusportaalista on käytettävissä keväällä 2011.

Valtion yhteinen integraatioalusta

VIA-integraatiopalvelun avulla voidaan siirtää tietoja (sanomia) organisaation omien tietojärjestelmien ja muiden organisaatioiden tietojärjestelmien välillä.

VIA-integraatiopalvelu on valmis tuotantokäyttöön VIP:n tarjoamana palveluna.

JHS Arkkitehtuurimenetelmä –suositus

Valmisteilla olevassa JHS Arkkitehtuurimenetelmä -suosituksessa määritellään menetelmä, jolla organisaation kokonaisarkkitehtuuri suunnitellaan sekä annetaan suositukset kokonaisarkkitehtuurin eri osa-alueiden kuvausten laatimisesta. Suosituksen tarkoituksena on antaa yhtenäinen suunnittelumenetelmä, suunnittelun viitekehys sekä yhtenäiset kuvaustavat ja -mallit julkisen hallinnon organisaatioiden kokonaisarkkitehtuurin suunnitteluun sen eri vaiheissa.

Suositusluonnos oli palautekierroksella maaliskuussa 2010. Saatu palaute oli pääosin myönteistä, ja palautteet käsiteltiin kesään mennessä. Yksi saatu palaute aiheutti muita enemmän työstämistarvetta suositusluonnoksen rakenteeseen ja esitystapaan. Suosituksen rakennetta ja esitystapaa muokataan selkeämmäksi syksyn 2010 aikana. Tavoitteena on saada suositus julkaistuksi vuoden 2010 kuluessa.

FEAR-projekti

FEAR-tutkimusprojekti on Jyväskylän yliopiston tietojenkäsittelytieteiden laitoksen toteuttama tutkimusyhteistyöhanke. Valtiovarainministeriö on osallistunut projektiin. Tutkimusprojekti käynnistyi syyskuussa 2006 ja päättyi tammikuussa 2010. FEAR-tutkimusprojekti on tukenut valtionhallinnon kokonaisarkkitehtuurin määrittelyä yhteisten ja yhtenäisten ratkaisujen luomiseksi.

Projektissa on tuotettu tietoa kokonaisarkkitehtuurilähestymistavasta ja sen käytöstä valtionhallinnossa. Projektin tuloksena on syntynyt kehittämissankkeiden FEAR-ohjausmalli v. 2.0.

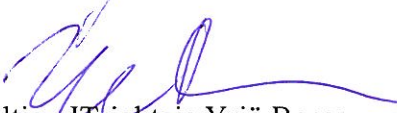
Arkkitehtuurikoulu

Valtiovarainministeriön KuntaIT-yksikkö valmistelee arkkitehtuurikoulutusta kuntasektorille. ValtIT-yksikkö osallistuu valmisteluun. Kokonaisarkkitehtuuriajattelun ja arkkitehtuurin suunnittelumenetelmän koulutus on samanlaista valtio- ja kuntasektoreilla.

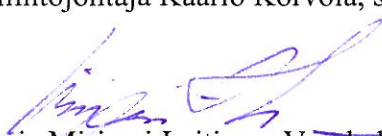
Kokonaisarkkitehtuuriajattelusta on syntynyt esittelyaineistoa VALTASA-hankkeen puitteissa ja FEAR-projektin tuloksena.

Yhteentoimivuuden kehittämisohjelman ohjausryhmä:

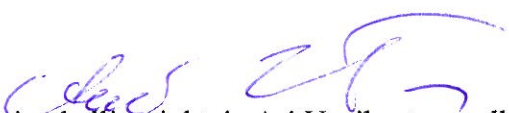

osastopäällikkö Auni-Marja Vilavaara, Valtioneuvoston kanslia, pj.

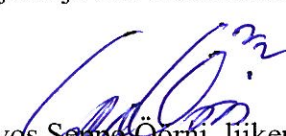

valtion IT-johtaja Yrjö Benson, valtiovarainministeriö

tietohallintojohtaja Kaarlo Korvola, sisäasiainministeriö

pääjohtaja Mirjami Laitinen, Verohallitus

prikaatikenraali Kari Salmi, Pääesikunta

tietohallintojohtaja Ari Uusikartano, ulkoasiainministeriö

liikenneneuvos Seppo Öörni, liikenne- ja viestintäministeriö

neuvotteleva virkamies Jukka Uusitalo, valtiovarainministeriö

projektiavustaja Marja-Leena Viitala, valtiovarainministeriö, siht.

Liitteet

Jakelu

Ministeriöt
Valtion IT-johtoryhmä
Valtion IT-koordinaatioryhmä

Tiedoksi

hallinto- ja kuntaministeri Tapani Tölli
osastopäällikkö, ylijohtaja Silja Hiironniemi, VM